

Validering av Nationella Kataraktregistret 2025

Valideringen av har genomförts enligt samma metodologiska principer som vid föregående validering 2022. Från 5 kliniker har 500 slumpmässigt operationer valts ut för en oberoende registrering i ett separat valideringsregister, data från 2024. Denna har sedan jämförts med den ursprungliga registreringen i basregistret. Syftet med valideringen är att bedöma överensstämmelsen mellan registrerade uppgifter i kataraktregistret och medicinsk journal. Sensitivitet och specificitet har beräknats för respektive variabel.

Övergripande resultat

Liksom vid tidigare valideringar visar resultaten för 2025 att de allra flesta variabler i Nationella Kataraktregistret håller mycket god kvalitet. Den generella specificiteten är genomgående hög, oftast över 95 %, vilket indikerar en låg andel falskt positiva registreringar. Sensitiviteten varierar mellan variabler, men visar generellt en hög nivå och en tydlig förbättring jämfört med föregående validering. Lägre sensitiviteten ses dock särskilt för variabler med låg förekomst och nyintroducerade variabler. Se fullständig tabell med samtliga analyserade variabler på nästa sida.

Utveckling sedan föregående validering

Flera av de variabler som i föregående validering (2022) identifierades som problematiska uppvisar en tydlig förbättring, främst avseende sensitivitet. Denna förbättring bedöms i huvudsak vara ett resultat av ett riktat arbete med förtydligade registreringsinstruktioner samt återkommande diskussioner kring dessa variabler i samband med det årliga användarmötet.

Makulasjukdom och diabetesretinopati utgör tydliga exempel på detta. För makulasjukdom har sensitiviteten ökat från cirka 59 % vid valideringen 2022 till **86 %**. Motsvarande utveckling ses för diabetesretinopati, där sensitiviteten har förbättrats från 67 % till **90 %**. Både variablerna med bibehållen mycket hög specificitet. Bakre kapselruptur och skada på zonula har också förbättrats avseende sensibilitet från 60 % vid valideringen 2022 till cirka **89 %** i 2025 års validering. Sensitiviteten för cornea guttata har ökat från 31 % till **81 %**. Även för preoperativt visus $\geq 0,8$ har en förbättring noterats, med en från 69 % till omkring **79 %**. Även här är specificiteten fortsatt mycket hög.

Variabeln "Annan operationsindikation" har introducerats sedan senaste valideringen och här ses däremot en tydligt lägre sensitivitet. Variabeln Anisotropi uppvisar i 2025 års validering en sensitivitet på cirka **17 %**. Andra subjektiva synbesvär uppvisar också låg sensitivitet på cirka **26 %** och för Annan medicinsk indikation är sensitiviteten **40 %**. En

genomgående hög specificitet för samtliga dessa variabler talar för att registrerade uppgifter i regel är korrekta när de väl anges, medan den låga sensitiviteten indikerar att uppgifterna uteblir i registreringen trots dokumentation i journal. Operationsindikation förhöjt ögontryck har dock mycket hög sensitivitet (100%) och specificitet (99%).

Svåravgränsade variabelalternativ, otydlighet i variabeldefinitioner och formulärutformning för "Annan operationsindikation" har identifierats som orsak till den låga sensitiviteten. Konkreta justeringar i variabelbeskrivningar samt formulärets utformning är planerad med syfte att förbättra tydlighet, samsyn och underlätta korrekt registrering. Effekten av dessa åtgärder bör följas upp i kommande valideringar.

Den nyintroducerade variabeln Generell Anestesi uppvisar en imponerande sensitivitet och specificitet på 100 %.

Slutsats

Valideringen 2025 visar att Nationella Kataraktregistret fortsatt håller hög kvalitet. Det riktade förbättringsarbete som genomförts sedan föregående validering har haft effekt på flera tidigare utmaningsområden. Nya förbättringsområden har identifierats, så som när operationsindikationen är en annan än synnedläggning. Åtgärder för att förbättra detta är planerade.

Valideringstabell 2025	2025					2022		
	Förekomst NCR %	Förekomst Validering %	Sensitivitet %	ΔSens	Specificitet %	Förekomst Validering %	Sensitivitet %	Specificitet %
Annan ögonsjukdom, alla	50,0%	42,5%	93,8%	+	82,3%	42,7%	76,3%	87,2%
Glaukom	8,3%	7,3%	86,1%	=	97,8%	7,3%	86,1%	98,2%
Makuladegeneration	23,6%	18,9%	86,0%	+	91,0%	18,4%	58,9%	95,0%
Diabetesretinopati	3,0%	2,0%	90,0%	+	98,8%	3,1%	66,6%	99,6%
Annan ögonsjukdom	9,1%	7,7%	73,7%	-	96,3%	6,1%	79,3%	92,8%
Cornea guttata	5,1%	4,3%	81,0%	+	98,3%	5,5%	30,8%	100,0%
Pseudoexfoliationer	11,2%	10,2%	92,0%	+	98,0%	10,0%	63,3%	95,7%
Uveit	0,4%	0,6%	66,7%	+	100,0%	1,8%	55,5%	100,0%
Bakre kapselruptur	2,2%	1,8%	88,9%	+	99,7%	1,0%	60,0%	99,8%
Tidigare vitrektomi	1,0%	0,8%	75,0%	+	99,6%	0,4%	50,0%	100,0%
Tidigare refraktiv kirurgi	1,0%	0,4%	100,0%	+	99,4%	0,0%	-	-
Preop visus opöga <0,5	39,0%	38,2%	96,3%	+	96,4%	41,4%	92,5%	93,8%
Preop visus opöga ≥0,8	8,3%	8,7%	79,1%	+	98,4%	6,4%	69,0%	97,8%
Op-typ: Fako + bakre kammartins	92,9%	93,1%	99,3%	-	94,1%	94,1%	99,6%	82,1%
Op-typ, annan	9,1%	7,7%	73,7%	-	96,3%	5,9%	82,1%	99,6%
Hydrofob lins	99,4%	99,2%	100,0%	+	75,0%	99,8%	99,6%	100,0%
Hydrofil lins	0,0%	0,0%	100,0%	+	100,0%	0,0%	-	99,6%
Ingen lins	0,0%	0,2%	0,0%	-	100,0%	0,2%	100,0%	100,0%
Gul lins	60,4%	73,6%	73,8%	-	76,9%	60,4%	97,9%	97,4%
Multifokal lins	1,0%	1,0%	100,0%	=	100,0%	1,0%	100,0%	100,0%
Torisk lins	2,2%	2,4%	83,3%	+	99,8%	2,0%	80,0%	99,8%
Kirurgiska svårigheter, alla	7,9%	7,1%	80,0%	+	97,6%	5,1%	72,0%	96,3%
Kapselring	0,2%	0,6%	0,0%	-	99,8%	0,8%	75,0%	99,6%
Mekanisk vidgning	2,4%	1,8%	77,8%	+	99,0%	2,7%	61,5%	98,5%
Kapselvägning	4,5%	4,5%	72,7%	-	98,7%	2,2%	81,8%	98,1%
Hakar rhexis	1,0%	1,2%	83,3%	+	100,0%	1,0%	60,0%	99,8%
Vigamox	41,3%	40,4%	99,5%	+	98,3%	20,4%	99,0%	100,0%
Doktacilin	12,2%	14,2%	72,9%	-	97,9%	9,0%	77,3%	95,0%
Zinazef	59,6%	59,3%	100,0%	=	99,5%	78,8%	100,0%	95,2%
Topikala NSAID	55,9%	49,4%	95,1%	-	82,3%	65,9%	97,8%	95,8%
Topikala steroider	77,8%	73,8%	97,8%	-	78,3%	86,1%	98,3%	94,0%
Generell anestesi	0,4%	0,4%	100,0%		100,0%	-		
Annan indikation								
Anisometri	0,4%	1,2%	16,7%		99,8%	-		
Andra Subjektiva Synbesvär	2,4%	4,7%	26,1%		98,7%	-		
Förhöjt IOP	1,6%	0,6%	100,0%		99,0%	-		
Annan medicinsk indikation	2,2%	4,1%	40,0%		99,4%	-		